

Tunnelvisie

Tunnelvisie

Anna Hannah Hahn

Elke overeenkomst met bestaande personen, gebeurtenissen, plaatsen of entiteiten berust op louter toeval. Alle personages, gebeurtenissen, plaatsen en entiteiten zijn fictief en verhouden zich op geen enkele manier tot een werkelijkheid van bestaande personen, gebeurtenissen, plaatsen of entiteiten.

Auteur: Anna Hannah Hahn
Coverontwerp: Rooster Design
ISBN: 9789464351286
© Anna Hannah Hahn, 2021

HET PERRON

1.

De wind blaast kracht acht in haar gezicht. Harde natte kogels spatten tegen haar wang uiteen. De knellende pumps maken de donkere wandeling naar het centraal station er ook niet bepaald makkelijker op. Herfstig Amsterdam, laat op de avond, met het uitgaanspubliek in de bruisende straten, lachend, lallend, ogen-schijnlijk gelukkig. Lenne vlucht haastig over de gracht, weg van het feestgedruis. De wind van voren waait door de kraag van haar jas naar binnen. Koude rillingen over haar huid. De drank maakt loom en verstoort haar in nuchtere toestand feilloze richtingsgevoel. Ze is al drie onbekende straten ingeslagen en hoopt dat het volgende straatnaambordje dat van de Prinsengracht is. Dan weet ze dat ze linksaf moet.

Ze versnelt haar pas als ze een groep jongeren passeert. Bang dat ze iets roepen. Scherpe woorden die steken als messen in de rug. In haar haastige voorbijgang flitsen de knappe gezichten langs in het gele snackbarlicht, happend in hun broodjes kroket. De geur van junkfood als ze door de warme damp loopt die voor de pui hangt. Lenne heeft geen eetlust. Ze wil maar één ding, en dat is naar huis. Zo snel mogelijk. Nog vijftig meter voor de volgende straat-hoek.

Ineens is ze al op de Herengracht. De natte slierten haar plakken tegen haar wang, haar benen zijn koud, en haar rechterarm voelt zwaar omdat ze al een halfuur de hoed vasthoudt, zodat die niet van haar hoofd waait en in de gracht belandt. Er loopt iemand vlak achter haar. 'Nog even volhouden, we zijn er bijna,' hoort ze zichzelf zeggen.

Aan het eind van de donkere straat, tussen de regendruppels door, verschijnt het vertrouwde monumentale pand van het centraal station. Hopelijk vertrekt er snel een trein. Zo laat op de avond is ze zelden op de hoogte van de vertrektijden. Dan vloeit er alcohol door haar bloed en denkt ze niet aan praktische zaken. Soms laat ze zich verleiden door een blinkend lonkende taxi voor de ingang van het station, als ze geen zin heeft om te wachten op het koude perron. Dan heeft ze de volgende dag spijt van de zestig euro die ze daarvoor moest betalen. Vandaag mag dat niet gebeuren.

Ze ziet zichzelf rechts in de ruiten van advocatenkantoren, uitgeverijen en reclamebureaus, links in de spiegeling van het water van de gracht: een dunne, eenzame schim, gehuld in zwart. De regen maakt kringen op het water. De persoon die achter haar liep is er niet meer.

Op andere donkere avonden in Amsterdam – in een betere goedstoestand – ziet ze de schoonheid van deze levendige stad met zijn adembenemende grachtengordel, charmante gotische puntgevels en culturele diversiteit. Lenne, geboren en getogen in de kale polder van de Haarlemmermeer met zijn grijze nieuwbouwwijken en speelplaatsen, geniet dan tijdens het voortschrijden over de smalle grachten van de unieke architectuur om haar heen. Vooral gebouwen die in het verleden een belangrijke functie hadden, zoals de Beurs van Berlage, de Oude Kerk en het Rijksmuseum, zijn bijzonder.

Het stationsgebouw intrigeert het meest. Door haar werk is Lenne beter bekend met dat gebouw dan menig Amsterdammer, die niet weet dat er een bijzonder verleden schuilgaat onder het pand. In opdracht van het ingenieursbureau heeft ze zich bezighouden met diverse renovatiewerkzaamheden in en rondom het station. Zo weet ze dat het stationsgebouw, net als veel andere gebouwen in Amsterdam, op houten palen staat, dat het huidige pand in 1889 het oude station Amsterdam Willemspoort verving en dat er een postpakketgebouw in de oostelijke vleugel zat. Onder het centraal station ligt een oude, vandaag de dag ongebruikte tunnel van het grenswisselkantoor, vroeger doorlopen door geldlopers. De twee torens naast de entree zijn door de oorspronkelijke architect ingetekend om aan te geven dat het station een stadspoort vormt. Voor Lenne staat de poort symbool voor de doorgang naar een veilige thuishaven.

Alle stenen poriën van het gebouw, met zijn statige, naar de koude natte Nederlandse wolkenhemel reikhalzende gevel en zijn bladgouden ornamenten, stralen importantie uit. Terecht, want dit metselwerk is een belangrijke schakel binnen de Nederlandse handelsgeschiedenis. Maar als ze de eerste flanken van het stationsgebouw passeert, gaat vanavond zelfs deze schoonheid onopgemerkt aan haar voorbij.

Lenne steekt haar pinpas, die ze na wat gefriemel uit haar jaszak tevoorschijn tovert, in de spuuglelijke gele machine aan de buitenkant van het stationsgebouw. Ze loopt langs de bouwschutting aan de voorzijde naar de ingang. 's Avonds is slechts één deur van het station open, en doordat de renovatiewerkzaamheden al tijden aan de gang zijn, heeft ze vaak om deze schutting heen moeten lopen.

Langs de kant zitten wat schimmige figuren, en in de portieken liggen dronkenlappen te slapen. Bij de ingang staan medewerkers van de Nederlandse Spoorwegen. Ze loopt naar het juiste perron en zoekt een schone zitplek tussen de stinkende zuipers die vreten van hun zakken patat en frikadellen, omringd door een allegaar aan geuren: zweet, kots, koffie, bouwstof, vuilnis, snack en parfum. Ze voelt de ijzige buitenlucht die door de open delen van het station naar binnen stroomt.

De minuten die voorafgaan aan het arriveren van de trein tikken tergend langzaam voorbij. Het warme bed kilometers van deze stinkende rotzooi. De met brullen en schreeuwen om aandacht smekende jongeren. De stakkers die op zoek zijn geweest naar 'iets' in de stad dat hun enig geluk had kunnen brengen in hun verveelde, doelloze leven. De avond afgesloten met een rondje over de wallen, een neukpartij met een hoer als troost, nadat het weer niet gelukt is een jong studentenmokkeltje te versieren dat ze in een smalle steeg in haar strakke ongerepte pruim hadden willen rammelen. Maar de ergste stakkers zijn van het soort dat gehuld in spijkerbroek, sjaal en colbert op stap gaat naar van die tenten waar een hippe saxofonist in de hoek meetettert met het ritme van de housemuziek, waar ze vrouwen scoren met hun ballenpraat, hun te dure whisky en hun zogenaamd belangrijke salesjob.

Te midden van rondzwerfend restafval, nabij een plas braaksel, is een vrije plek op een bankje aan de linkerzijde van het perron. Andere reizigers hangen tegen de reling van de roltrap of zitten op de grond met de rug tegen liftdeuren en kiosken geleund. Muizen scharrelen tussen spoorstaven en dwarsliggers over het grindbed van het spoor. Spreeuwen hippen tussen de reizigers over het perron, pikken in het braaksel en doen zich tegoed aan alle nog voedzame delen in de substantie. Voor hen is er geen verschil tussen de etensresten in de kots en de patatjes in het aangevreten plastic bakje dat uit de vuilnisbak steekt.

Het langgerekte station klinkt hol. Er liggen stalen platen op de grond, overblijfselen van de laatste renovatiewerkzaamheden. Voetstappen van reizigers aan de andere kant van het perron kletsen op het staal. Af en toe komen er verse reizigers van de roltrap gegleden: een oude vrouw, een groep studenten, stewardessen.

Een paar jongens klemmen een straalbezopen vriend tussen de armen. Ze slepen hem mee over het perron en zetten hem (uiteraard) naast Lenne op het bankje. Ze probeert de jongen van zich af te houden omdat hij telkens met zijn hoofd op haar schouder valt. Hij ziet er hulpeloos uit. Zijn vrienden vinden het allemaal erg vermakelijk. Ze verontschuldigen zich maar laten hem daar wel mooi zitten, terwijl ze de situatie ondertussen vastleggen op video.

2.

Het liefst was Lenne deze zaterdagavond thuisgebleven. Maar Benthe had haar weer eens overgehaald naar de stad te komen, en ze durfde er – als altijd – niet tegen in te gaan. Aan het eind van de middag kocht ze een kaartje voor de trein, en tegen vijven drukte ze op de bel van Benthés kleine studio.

Daar wachtte haar een liefdevol onthaal, verse koffie, bemoeidigende woorden, een warme pizza en een zachte bank. Ze kreeg complimenten over haar jas en modieuze hoed. Het bloedmooie glanzende bruine haar van Benthe was soepel door haar vingers gegleden toen ze het voor haar borstelde. Haar vriendin zag er wederom stralend uit en keek zelfverzekerd in de spiegel. Samen verfdén ze hun wimpers zwart en hun lippen rood. Het inschenken van de eerste wijn. Het opsteken van de eerste sigaret.

Benthe stamt uit hetzelfde geboortjaar als Lenne, en ze kennen elkaar al sinds de basisschool. Haar uitgesproken ongezouten mening, zelfverzekerde voorkomen, communicatieve skills en bijzondere interesse in de mensen om haar heen maken haar tot een prachtige vrouw en een perfecte aanvulling op Lenne. Samen vormen ze een team, zoals dat hoort in een goede vriendschap.

Ze maakten een frisse wandeling naar hun favoriete kroeg in de Pijp. De kleur van de gracht leek op dat moment minder grauw, de lucht ademde minder zwaar, het regende niet, er was geen gure wind. Benthe had haar met dat liefdevolle onthaal even naar het licht gebracht. Door de opmaaksessie en het geleende rokje, dat strak om haar billen klemde, voelde ze zich mooi en had ze zelfs zin in de stapavond gekregen.

Het kleine bruin café met de okergele barkrukken, het lage plafond, de hoge bar en de warme kleuren had er ook die avond weer gezellig uitgezien. Het rook er naar bier en parfum. Door de spleet in het zware donkerrode deurgordijn zag Lenne twee lege barkrukken, die ze in beslag nam door de jassen eroverheen te hangen.

Alles in de kroeg was bijna surrealistisch traditioneel, van het dartbord aan de muur tot de pooltafel in de hoek, van de sliertige groene lampenkappen tot de in onregelmatig patroon over de bar verspreide bierviltjes.

De knappe blonde man met de gespierde bovenarmen die deze avond achter de bar stond sprak vriendelijk en hielp hen vrijwel meteen. De eerste slok wijn rolde heerlijk sterk door haar mond.

Maar het was al snel druk geworden in de kleine kroeg, en Lenne wist zich slechts met moeite op de barkruk te houden doordat het wilde uitgaanspubliek haar steeds in de rug duwde. De warmte die ze voelde bij binnenkomst maakte haar na tien minuten benauwd. Benthe praatte over haar nieuwe werk en over haar relatieproblemen. Lenne probeerde zich te concentreren op de verhalen, maar slechts af en toe lukte het haar vlagen van zinnen op te vangen boven het geluid van de stemmen en de hard door-dreunende Amsterdamse volksmuziek.

Weer een duw in haar rug. De barman schonk een vierde glas wijn en Benthe presenteerde een nieuwe sigaret. Lenne voelde de machtige wijn in haar maag, de hand in haar rug, de stemmen en muziek tegen haar trommelvliezen. Ze probeerde zichzelf te kalmeren, een positieve stemming op te roepen en af en toe te lachen op momenten dat ze, afgaande op de vlagen van Benthes verhaal die ze opving, naar alle waarschijnlijkheid zou moeten lachen.

Er verscheen een man naast haar om bier te bestellen. En terwijl hij hinkend op één been het verschuldigde bedrag uit zijn broekzak peuterde, viel hem haar strakke rokje op. Hij staarde naar haar kruis. Ze volgde zijn omhooggliddende blik, die na een korte pauze ter hoogte van haar navel tot stilstand kwam bij haar borsten. Uit zijn mond klonk de volzin 'Kom je hier vaker?'

Al bij het staren naar haar kruis had ze het bloed in haar aderen voelen kloppen. Ze wilde zich omdraaien en de man negeren, maar uit haar mond klonk een vrolijke stem: 'Ja, ik kom hier vaker. Gezellige kroeg toch? En jij?' Voor ze het wist, zat ze een kwartier lang met hem te praten, een loensende boerenlul uit de kop van Noord-Holland met een spitse kin, een hoog opgetrokken spijkerbroek en een roze streepjesbloes, die hij een knoop te veel open had staan zodat er een kleine bos borsthaar bovenuit piekte.

Ondertussen was Linda de bar binnengestapt. Op zich gunstig aangezien Benthe tijdens de verwoede versierpogingen van de loensende boerenlul duidelijk verveeld met een bierviltje in de weer was, ware het niet dat dit nu nét de vriendin van Benthe was op wie Lenne niet zat te wachten.

Linda was een klein truttig type op hoge hakken met een irritant kinderachtig stemmetje, kortgeknipt en té rood geverfd haar, een gebreid vest en grote blauwe ogen. Zo iemand die overal een mening over wil hebben en die mening ook duidelijk door elk gesprek heen tettert. Zelfs in de stampvolle kroeg, met de muziek op volume gehoorbeschadiging, voerde de kinderstem nog de boventoon. En dan het gedrocht op haar neus: zo'n moderne retrobril met dikke zwarte rand die zogenaamd 'gezien mag worden', alsof je er trots op moet zijn dat het hoornvlies van je ogen niet naar behoren functioneert.

Benthe was blij opgesprongen toen ze Linda zag binnenkomen en had meteen een nieuwe fles wijn besteld. Een andere vrouw nam haar kruk in beslag, waardoor Benthe met de fles wijn onder de arm en Linda in haar kielzog op zoek ging naar een andere plek. Lenne voelde zich in de steek gelaten en was bovenal geërgerd omdat ze zat opgescheept met haar Noord-Hollandse Don Juan. 'Ik moet naar de wc,' zei ze.

Ze stond op en merkte dat de wijn naar haar hoofd was gestegen en in haar benen was gezakt. De alcohol vertroebelde zowel haar gedachtegang als haar zicht. Ze had gehoopt op een gezellige avond, maar de positieve roes die ze op weg naar de kroeg had gevoeld leek vervlogen in het feestgedruis. Het rokerige hol stond bomvol, en iedereen liep in de weg.

De wc bevond zich, zoals in elk standaard bruin café, achter in het pand. Lenne probeerde in een rechte lijn naar achteren te lopen, heen en weer geslingerd door dronken mannen, achter vrouwen die in de weg liepen, langs Benthe en haar vriendin. Ze kreeg bier over haar shirt en een sigaret in haar gezicht. Een hand pakte haar vast, en een man wilde haar laten dansen.

Natuurlijk stond er een rij bij de toiletten en werd er voortgedrongen, waren er dronken vrouwen die irriteerden met hun slappe praat, had een voorgangster de drank uit haar lijf gekotst tegen de deur van het wc-hokje, lag er een bebloede tampon in de hoek, en was er geen wc-papier en geen kleingeld. In dezelfde rechte lijn door de volgestampte kroeg terug naar haar vriendin. Het was mooi geweest. Benthe had het niet leuk gevonden dat Lenne 'zo snel al' naar huis wilde, maar begreep het.

3.

Als de jongen met zijn dronken hoofd de andere kant op valt, staat Lenne op. Ze slentert heen en weer over het vuile perron, maar haar voeten zijn moe en willen niet meer lopen. Er is een plek vrij vlak bij het scherm met de treinaankondigingen. Over tien minuten komt de trein. Op het moment dat ze op de lege plek plaatsneemt, komt er een oude man het perron op strompelen. Getergd door medelijden staat ze de zojuist verworven plaats aan hem af. De man knikt en schenkt haar een dankbare lach.

Ze staat naast het bankje en staart naar de klok. Minuten bewegen langzaam voort. Waarom is het verlangen naar huis zo sterk, lijkt het donkere bed in de kale polder aantrekkelijker dan de nachtelijke Amsterdamse levendigheid? Waarom voelt het station zo tochtig en guur? Waarom stonden de cafébezoekers in de weg? Waarom nam haar bloed de alcohol te snel op? Hoe komt Linda zo irritant? Hoezo gedroeg de man aan de bar zich zo opdringerig? Waarom is ze hier alleen?

Is het die verrekte eenzaamheid soms? Die zorgt voor nijdig hersenwerk en een verrot sentiment. Is het gegeven hier op dit tijdstip zonder gezelschap aanwezig te zijn de oorzaak van haar negatieve gedachten? Riep het vooruitzicht hier eenzaam op het perron te staan ze al op? Of is de ellendige gemoedstoestand het gevolg van een langduriger eenzaamheid? Een paar jaar geleden had ze nog met volle teugen genoten van haar leven als vrijgezel. De spanning bij het flirten met de barman van de wijnbar, de vuile vaat laten staan, roken in huis, lege tandpastatubes op de wastafel, de vrijheid bij het opstaan, als een idioot sporten zonder dat iemand klaagde over haar drang tot uitputting. Waar is dat gebleven?

Ze voelde geen enkele jaloezie ten aanzien van vriendinnen die op zondag verplicht mee moesten eten bij hun schoonouders. Die hun best deden in de smaak te vallen bij schoonmama door slijmerig te assisteren bij het afruimen van de borden en het inruimen van de vaatwasser, en die lief glimlachten naar schoonpapa als hij een schunnige grap maakte. Ze had medelijden gehad als ze vertelden dat ze braaf thuis in bed op hun lieve vriendjes hadden liggen wachten, met opengesperde ogen starend naar het plafond, de oren gefocust op de voordeur, tot het moment dat hun

schatten, straalbezopen na de wekelijkse pokeravond, de sleutel (met het halve hartje eraan) in het sleutelgat staken en stinkend naar zweet en bier naast hen in slaap vielen. Zodat zij de volgende dag een was konden draaien terwijl hun geliefdes, met de kater nog in de zak en chagrijnig van lamlendigheid, op televisie naar voetbal keken en zichzelf verlangden naar een wandeling langs de koele kustlijn van de Noordzee. Zoals Lenne die maakte op zondag.

Maar sinds anderhalf jaar lijkt dat heldere inzicht slechts een vage herinnering. Eenzaamheid kreeg langzaam de overhand, en het verkrijgen van een geschikte wederhelft lijkt inmiddels de enige uitweg. Of misschien zijn het gewoon de hardwerkende eierstokken en het onbevuchte ei dat smachtend in de baarmoeder ligt te wachten op versmelting, of is het simpelweg de behoefte aan een goede vriend. Wat de drijfveer ook mag wezen, de zoektocht naar een geschikte levenspartner voelt als noodzaak en is bijna een obsessie geworden.

4.

Die zoektocht begon in de kroeg. Gewoon als altijd: beetje dansen, wodka drinken, de longen bedwelmen, de oren blootstellen aan ‘dampende hits’ en het geratel van vriendinnen. En ondertussen – anders dan voorheen – net even wat minder aandacht voor de pratende lippen en het dansende wijnglas van haar vriendin. Op zoek naar mannelijk schoon. Helaas bleken er in Amsterdam en omstreken bar weinig appetijtelijke kroegtijgers rond te lopen.

Ze vervolgde de zoektocht op haar werk en in de supermarkt, en ze zocht een hobby: djembé-les. De leukste mannen ontmoet je immers aan de vergadertafel of bij de vleeswarenafdeling in de supermarkt, had ze ergens gelezen. Helaas bleken ook deze wegen weinig succesvol. Want hoe weet je of een collega bereid is tot een verhouding zonder dat je jezelf te kakken zet door hem met je verlangens te confronteren? Hoe maak je indruk op een man met een pak toiletpapier in je hand? En op djembé tuurden alleen hitsige lesbiennes schaapachtig naar haar decolleté als ze zwoegend op haar trommeltje sloeg.

Dan dus de datingsite. Alleen even een passende beschrijving van jezelf en een selfie in je meest fotogenieke pose. Het klikken op ‘plaatsen’ was alsof ze zich van een hoge duikplank in het troebele water van een gebruikte sopemmer liet vallen, of alsof de koe zichzelf verhandelde. En vooral: wat als een bekende je profiel onder ogen krijgt?

De eerste vlieg in haar web van valse hobby’s, aangedikte werkervaring, prachtige idealen en omschrijvingen van ‘de perfecte partner’ heette Kees. Ze wilde zich niet meteen door die ouderwetse naam laten afschrikken, en bovendien: Kees zag er op de profielfoto goedverzorgd uit, dus stuurde ze een mail terug met antwoord op zijn originele vragen (wat was hij creatief) en ook wat tegenvragen erin. Zo legde ze het ook aan met Klaas-Jan, Maarten, Niels en ene Jean-Pierre. Behalve laatstgenoemde schreven alle potentiële levenspartners braaf terug. En omdat het na een week over en weer gmail met Kees steeds interessanter werd, besloot ze met hem op date te gaan.

Met bonzend hart en natte handpalmen was ze naar de afgesproken bestemming gereden: een anoniem café waar ze nog niet

eerder was geweest. Vanwege het vroege uur was er nog niemand aanwezig, op twee man na: de barman, die ontspannen met zijn geruite theedoek de bierglazen oppoetste, en een jongen in een streepjesblouse die met zijn rug naar haar toe gedraaid zat. Dat moest hem dus zijn, de prins op het witte paard, de metgezel met wie ze de rest van haar leven gelukkig zou zijn, die sinaasappel-partjes voor haar zou pellen als ze ziek was, tot de dood hen zou scheiden, haar halve hartje aan de sleutelbos.

Kees draaide zich om. Hij had zo zijn best gedaan, de arme schat: vers gebleekte tanden en een romantische openingszin. Maar dat alles voor niets. Lenne dacht alleen: moet ik hier uit beleefdheid nog minstens anderhalf uur mijn tijd mee doorbrengen? Ze kon er niets aan doen, hij kon het ook niet helpen. Hij was echt een sympathiek figuur. Maar dat was niet genoeg geweest. De dikke wrat op zijn wang (waar haren uit staken) leidde af, en het nerveuze geschuif met zijn barkruk en het keurige gesprek ervoer ze als irritant. Het werd hem gewoon niet. Zelfs zijn gebaar haar netjes helemaal terug te begeleiden naar de auto viel verkeerd.

Na Kees probeerde ze het nog met Klaas-Jan, met Maarten en zelfs met Niels. Maar ook zij waren het niet. Stuk voor stuk aardige kerels, maar allemaal te braaf, doods, humorloos of onaantrekkelijk. Toen het online abonnement afliep, besloot ze haar zoektocht te staken.

Daarna is het misgegaan. Is de eenzaamheid een ondraaglijke last geworden. En daar staat ze dan midden in de nacht naar de treinrails te staren, wederom alleen. Lenne slaat haar blik op en ziet dat de wijzers nog twee minuten wachttijd aanduiden. Ze zucht en krabt aan haar neus. Haar benen willen niet langer, maar het gebrek aan bankjes op het perron dwingt haar tot een staanplaats. De resterende minuten besluit ze door te brengen in de schaduw van een kiosk. Ze leunt tegen een snoepautomaat.

De man die ze zojuist haar zitplaats schonk heeft zijn ogen gesloten. De oude huid van zijn gezicht plooit om zijn mond. Het witte haar krult in zijn nek, net als dat van Joop deed.

5. | W.

Willem bekijkt zijn gerimpelde grauwegele handen en de dof glimmende trouwring om zijn ringvinger. Rustig ademt hij in en uit. Het bankje is hard en koud, maar toch comfortabel. Om hem heen op perron 14^a van het Amsterdamse centraal station wachten meer reizigers op de trein: studentikoze jongelui, stewardessen op reis naar Schiphol, dagjesmensen en toeristen. Hij haalt de ring van zijn vinger en bekijkt het sieraad en de afdruk in zijn huid aandachtig in het kunstlicht van de lamp achter hem. De ring maakt een langwerpige ovaalronde schaduw, een kring op de grond, een tunnel in het spoor. Willem schuift het dierbare goud terug, sluit zijn ogen en verdwijnt in een herinnering.

Marianne. Haar jonge ronde gezicht, volle lippen en lange wimpers. Dat golvende haar, met in de warme zon een parelmoeren gloed, de zilte wind zacht in haar gezicht, strelend langs haar huid. De twin- keling in haar mosgroene ogen.

Marianne. Verstrengeld in zijn armen op een volwassen en gerafeld geel badlaken, boven aan een duinpan. De hemelsblauwe lucht, geen vuiltje te bekennen. Het zachte zand. Het lege strand. Hijzelf, trots en vereerd dat zo'n mooie vrouw op zijn oude hand- doek lag. De fijne lijnen in haar bronzen huid. Een schets van haar schoonheid vlekkeloos op het papier in zijn gedachten, een gede- tailleerde illustratie van elke geliefde millimeter.

Marianne. Haar ranke lijf rechtop, de kleine borsten keurig rond met de tepels fier in de lucht, haar billen als twee rijpe mango's die haar rok deden opbollen. En aan het eind van de handdoek haar mooie voeten. De voeten die ze warmde tussen zijn dijbenen als hij 's nachts in bed achter haar kroop en haar zoet geurende lavendel- parfum gulzig opsnoof uit haar donzige korte nekje.

Marianne. Haar altijd koude huid, zelfs op het strand, beschenen door de zomerzon. Een dampende mok warme chocolademelk, een dankbare lach. De roze huid zo teer en dun. Haar hoofd tegen zijn schouder terwijl hij zacht met zijn handdoek over haar armen wreef.

Marianne. Rondjes in het zand. Haar slanke lichaam uitgeput op het zijne, rollend van de duinpan, samensmeltend in het rulle zand.

De zweetlucht van zijn eigen lijf, de schaamte voor zijn lichaamsgeur. Haar koude vingers op zijn natte voorhoofd.

Marianne. Haar zoete woorden in zijn oor, de door zijn zweet met zand beplakte handen om zijn oor gekruld, haar hoofd dichtbij: 'Ik wil je leren kennen. Het is geen toeval dat we elkaar hebben ontmoet. Wij zijn voor elkaar bestemd.'

Een kleine rivier zoekt een weg over zijn oude wang, als altijd. Was de tijd toen voor altijd stil blijven staan, dan was het geluk bij hem gebleven. Maar de tijd is razendsnel voorbijgeraasd, zoals de auto's van tegenwoordig doen. Het plaatje uit het verleden duizelt Willem door het hoofd, gevolgd door een pijnlijk besef. Alles is weg. De prachtige jaren, de weken, de maanden, de uren, minuten en mooie seconden. De handen zijn oud, de ring is dof, haar lichaam vergaan.

Op momenten als dit denkt hij aan haar. Soms sluit hij zijn ogen. Soms niet. Dan staart hij naar de wolken die zweven in de blauwe lucht, ligt hij met zijn oude lijf ontspannen in het gras. Of wandelt hij in het park, gaan de struiken en bomen onopgemerkt aan hem voorbij.

Op het perron is het druk. Maar voor een oude man was nog plaats. Een beleefde jongedame heeft hem haar zitplaats onder een reclamebord geschonken, naast een klok en dicht bij het scherm met de treinaankondiging. Dat is handig, want zijn ogen zijn niet zo scherp meer. Op een kleurrijk reclamebord dansen charmante modellen, lachend met frisdrank in de hand. Ze dansen op rolschaatsen, onder een discobal. Er staat een onbekende merknaam onder, en het is niet duidelijk waar reclame voor wordt gemaakt. Het beeld intrigeert. De modellen kijken zo blij, dat kan toch niet enkel geacteerd zijn? Wat zijn ze prachtig, stuk voor stuk. De beleefde jongedame die hem haar plaats schonk is een paar meter verderop bij de snoepautomaat gaan staan. Wat vriendelijk van haar, dat maak je tegenwoordig niet vaak meer mee.

De trein is Willems favoriete vervoermiddel, ook al is hij nog steeds in het bezit van een rijbewijs. Soms schaamt hij zich ervoor dat hij niet meer met zijn oude Volvo over de snelweg durft. Maar toen hij vorige week, tijdens het wekelijkse gesprek over de heg die de piepkleine tuintjes van hun bejaardenbungalows scheidt, aan de

buurvrouw vertelde dat hij liever met de trein reist omdat dat gezelliger is, sprak hij toch ook de waarheid.

Treincoupés zitten doorgaans volgepakt met mensen die onderweg zijn. En als mensen ergens naartoe reizen, dan hebben ze een doel en zijn ze interessant. Willem is niet uit op een gesprek met zijn medereizigers, zoals andere bejaarden vaak wel. Het genot zit het hem juist in het bestuderen van coupégenoten zonder met hen te praten. Uit kledingkeuze en gezichtsuitdrukking valt heel wat op te maken. Tegenwoordig reizen de mensen met een mobiele telefoon en doden ze de tijd met het voeren van een telefoongesprek of het bekijken van een filmpje. Dan luistert hij mee en maakt hij zich een voorstelling van de persoon aan de andere kant van de telefoonverbinding of van de video die bekeken wordt.

Tijdens de spits moet hij vaak de hele rit staan, dan is niemand bereid hem zijn of haar plaats te schenken. Zijn etalagebenen maken die ritten knap lastig. Het is het gevolg van verkalking van de wand van de slagaders in zijn benen. Het doet vooral pijn tijdens het lopen, als ze stram zijn, komen ze niet vooruit. Soms gaat dat gepaard met kramp. Doorgaans trekt de pijn na een korte pauze weer weg, en dan kan hij verder. Sinds een paar maanden doet het vooral pijn als hij lang stilstaat, en daarom is dit bankje een waar cadeau.

Lieke is een naam die bij haar past, bij de lieve dame die nu tegen de snoepautomaat leunt. Die naam betekent 'de onbekommerde'. Ze ziet er namelijk uit alsof niets haar iets kan schelen. Achteloos stond ze haar plaats aan hem af.

Willem heeft er schik in medereizigers een naam te geven met een betekenis die hij bij hen vindt passen. Zijn eigen naam betekent 'wilskrachtige beschermer', en daar is hij trots op. Maar niet alle namen hebben een positieve betekenis. Onvoorstelbaar dat veel jonge ouders tegenwoordig niet meer naar achtergrondinformatie zoeken over de naam waarmee ze hun zoons of dochters de rest van hun leven opzadelen.

Lieke ziet er onschendbaar, jong en onbezonnen uit. Ze draagt een paarse stoffen hoed met een grote groene bloem erop. Een bloem in de kleur van haar jas. Onder de jas steekt de kanten rand uit van een pietepouterig zwart rokje. Het roept ongewild een beeld op waarin ze staat te flirten, te zoenen, te dansen op de bar. De oordoppen in haar oren zijn een bevestiging van haar levenslust. Ze

is zeker en vast op stap geweest, daar heeft ze de leeftijd voor. Tenminste, als hij die juist inschat. Vroeger was het schatten van leeftijden simpel, maar met het vorderen van de ouderdom is die vaardigheid gesleten, vooral als het dit soort jonge dames betreft.

De trein waar ze op wacht rijdt van Amsterdam naar Rotterdam. Mogelijk woont ze in Rotterdam, of ze stapt over op Schiphol. Zou ze verliefd zijn? Of is ze al getrouwd? Woont ze met vriendinnen in een studentenhuus? Ze heeft waarschijnlijk nog geen kinderen, want dan zou ze hier niet zo laat op de avond op het perron staan. Alhoewel hijzelf ook niet bepaald het type is dat hier normaal gesproken op dit tijdstip te vinden is.

Maar vandaag is anders dan anders. Vandaag is bijzonder. Twee uur geleden is er een wonder geboren. Een meisje. Na het verlossende telefoontje en een kus op het lege kussen, is hij energiek uit bed gesproken. Met voor zijn doen zeer lenige bewegingen heeft hij zich vervolgens uit zijn gestreepte pyjama weten te manoeuvreren. In tien minuten had hij gedoucht en gegeten, en vijftien minuten later lag het centraal station al in het vizier. En nu zit hij hier, op weg naar zijn nieuwe kleindochter, mensen te kijken.

En er is muziek! Althans, er klinken klanken in een bepaalde volgorde die iets van een ritme weg heeft, geproduceerd door de vingers van een jongeman met rasta-haar, op zijn gitaar. Waarschijnlijk een zwerver, want hij zit hier wel vaker op dat instrument te rammelen. Alhoewel het op Amsterdam Centraal vaak krioelt van de politie, is dit een perfecte plek om geld te verdienen als muzikant. Lef en geluk heb je nodig.

Die man heeft vast een hoop meegemaakt in zijn jonge leven, waardoor hij nu genoodzaakt is een zwervend bestaan te leiden. Waarschijnlijk rookt hij heroïne, crack, of allebei. Misschien is dat de oorzaak van zijn problemen en leeft hij daardoor dakloos. Het is een echte Karel, want dat betekent 'vrij man'.

Het tokkelen op de gitaar is werkelijk niet om aan te horen. Toch zijn er mensen die hun geld afstaan aan de openliggende gitaardoos. Dat komt vast door het roodgekleurde fluweel dat de binnenkant van de doos bekleedt en uitnodigend op het grijze perron ligt te lonken. De dikke dame die zojuist voorbijsjokte gunde de rode stof minstens drie euromunten.

Ze heeft ook al twee keer een chocoladereep uit de snoepautoomaat getrokken. Bij de tweede keer parkeerde ze haar volgepakte

supermarkttassen tegen de benen van Lieke. Zou ze hier vaker komen? Trekt ze dan altijd repen uit de automaat? De dikke dame had er geen erg in dat ze de tassen zo asociaal had neergezet, ze leek gebiologeerd door de snoepautomaat. En Lieke had er op haar beurt ook niets van gemerkt. Ze keek niet op of om en bleef ongestoord luisteren naar de muziek in haar oren. Wat zou er allemaal in die tassen zitten? En waar sleept de dikke dame ze in hemelsnaam mee naartoe?

Zij heeft vast wel kinderen en een man. Het is een echt moeke. Een stuk of drie, vier, of meer. Of ze is gescheiden. Ze werkt bij de klantenservicebalie van een bouwmarkt. Of ze is receptioniste. Ze is vast heel lief. Dat lijkt ze in elk geval, met die blos op haar wangen en die tevreden glimlach op haar gezicht terwijl ze smakelijk smult van haar reep. Haar bolle toet, piekhaar, vadsige x-benen (waarvan de binnenste vleeskwabben tegen elkaar schuren), en hangborsten (die zich duidelijk aftekenen onder haar te krappe wintertrui) maken haar geen schoonheid, maar ze is wel gezegend met een mooie egale huid, en ze straalt geluk uit. Ze kan de wereld aan, is nergens bang voor, met haar brede rug en alle bagage die ze met zich meesleept. Ze is een Joyce, wat 'vreugde' betekent. Een vreugdevol type vrouw, het type dat ook vreugde aan anderen schenkt.

Willem kijkt nog een keer naar het reclamebord met de charmante modellen, die hem nog steeds lachend aanstaren. Het blijft nieuwe reizigers druppelen op het perron. Sommige mensen hebben gerend om de trein te halen, die hebben niet goed op het bord gekeken. Als ze dat hadden gedaan, dan hadden ze gezien dat de trein nog een kwartier extra vertraagd is, dat had ze energie bespaard.

Eén van hen had Joyce bij aankomst zomaar opzijgeduwd. Het was nergens voor nodig geweest, er was genoeg ruimte om haar heen. En toen Joyce de man een kwade blik schonk, bood hij niet eens zijn excuses aan. Integendeel. Hij was haar eerst voorbijgelopen, bleef vervolgens verderop staan tot ze hem passeerde en spuwde toen ook nog een uitgekauwd kauwgompje in de capuchon van haar trui. Joyce had er niets van gemerkt. Willem was overigens niet de enige op het perron die de asociale actie had aanschouwd, maar niemand had er iets van gezegd. En voor hem was het te ver lopen.